

slaan, dat men vóór synode B geen hand kon verroeren tegenover kerkeraad en classis etc.), dat is verboden. Vanwege den Koning der kerk. Aldus hun leer.

Op dit onverteerbare brok ongereformeerde heb ik geantwoord: niet waar. Men mag nooit een besluit uitvoeren, dat men zondig acht, en welks uitvoering u zou verplichten met open oog ook zelf te zondigen. Het kan dus voorkomen, dat men een bepaald besluit niet uitvoert.

Maar dat beteekent niet: het kerkverband meteen afbreken. Dat ware onbarmhartig, schreef ik, jegens het kerkverband; want op die manier zou een synode maar één keer een verkeerd besluit hoeven te nemen, en meteen was het kerkverband beroofd van de gehoorzamen. Hetgeen niet best is voor het kerkverband, of voor de verbonden kerken.

De „techniek-van-het-bezwaard-zijn” behoort dus zich te kenmerken door de volgende richtlijnen:

a) zelf geen kwaad doen;
b) evenwel: meteen aantoonen op welke gronden ge meent, dat het verkeerde besluit inderdaad verkeerd is, en uitvoering ervan verboden;

c) tot op dien tijd waarin de kerken over dat ééne punt zich nader kunnen hebben beraden, en in een nieuwe en dan bewust definitieve beslissing in generale synode hebben vastgelegd, wat ze definitief willen, aan alle anderen gelegenheid geven, zich te bezinnen en niet hen voorfeilen.

Gehaat, apart gezet, gesmaad, uitgeworpen

DE KOSTEN BEREKEND.

Gelukzalig zijt ge, zoo spreekt de Heiland in Lucas 6:22, wanneer de menschen u haten, apart zetten en smaden, en uw naam als boos uitwerpen ter oorzaak van den Zoon des menschen.

Christus voorziet en voorzegt hier, wat Zijn discipelen om Zijnentwil zullen te verduren hebben. En deze profetie uit den mond der waarheid moet daarom vervulling vinden, gelijk dan ook de geschiedenis alle eeuwen, alle tijden door bewijst.

We zagen dat, bijvoorbeeld, in 't leven van Calvijn — we zien 't eveneens in het leven van Hendrik de Cock. Maar ook hem had de Heere van te voren de kosten doen berekenen.

Toen Ds Molenaar van 's-Gravenhage op De Cock's vraag om advies inzake het doopen van kinderen uit andere gemeenten antwoordde: er is geen verbod, nog heden namiddag werd hier een kind uit een naburige gemeente gedoopt, maar de voorzichtigheid raadt en gebiedt, het niet te doen — toen antwoordde De Cock: „Er is een voorzichtigheid, die God mishaget in Zijn dienaren, n.l. die vleeschelijke voorzichtigheid waarheen ons onze natuur en de duivel gedurig trekken wil en die meer de menschen vreest die het lichaam kunnen dooden, dan God, die beide ziel en lichaam kan verderven in de hel.” En over de kerkelijke discipline schrijft hij aan Ds Molenaar: „Ik zie, dat bij de herstelling (daarvan) de duivel zal razen en tieren; wellicht niet minder als toen Calvijn en zijn ambtsbroeders verwaardigd en bekrachtigd werden om in Genève naar Gods Woord die uit te oefenen, maar dat

ten plaatsen, die op die beslissing vooruitloopen; want als de anderen ons den tijd laten, behoren wij ook hun den tijd te gunnen;

d) en dus niet meer doen, dan besliste onthouding van wat ge zelf zonde acht, en derhalve geen positieve besluiten zelf nemen, die een gemeenschappelijke beslissing op het punt-in-kwestie verhinderen door er op vooruit te loopen.

Zie ik het wel, dan dreigt het gevaar, zoo het niet in één bepaald geval reeds inmiddels met vlag en wimpel binnen gehaald is, dat een enkele kerk aan deze techniek zich niet gehouden heeft. Natuurlijk kan ik me vergissen, maar dat is me nog nooit aangehouden.

Er is, meen ik, een besluit ergens gevallen, dat niet alleen van een amersfoortsch besluit verklaarde: niet voor vast en bondig houden, maar dat, zonder dat dit van God nu al geboden was, een nieuwe decisie nam, waarin afgeweken werd van de amersfoortsche lijn, vóórdat de kerken tezamen hebben kunnen oordeelen, in de Kamper synode, die nog komen moet, over de gronden van het niet voor-vast-en-bondig-houden.

Dat schijnt me jammer, al zal het been wel weer in het gelid komen, en al wou ik dus maar geen alarm roepen.

Maar geen alarm roepen behoeft nog niet te beteekenen: geen waarschuwend vingertje bedeesdelijk opsteken.

K. S.

laat ons mijns inziens niet vrij om het na te laten en den duivel in een rustig en vreedzaam bezit te laten. De Heere toch zal Zijn kerk en gemeente staande houden tegen het woeden der gansche wereld: Ned. Geloofsb. art. 27; en Hij eischt het van Zijn dienaren om de wereld geweld aan te doen.”

Als naschrift bij de „Verdediging van de ware gereformeerde leer” verklaart De Cock: „De woorden van H. Wits maak ik tot de mijne: wij zijn zoo zot niet, broeders, dat wij moedwillig de haat der wereld tegen onszelf zouden aanblazen, indien wij met volgen en stilzwijgen, onze eigen consciëntie, de zielen die ons zoo duur zijn aanbevolen en de gunst van onzen Opperreer tegelijk met de gunst der menschen behouden kunnen, maar als die twee tegenover elkander staan, liever hebben wij dat al de hoop der wereldgezinden met al de zwarte heilkrachten der hel tegen ons woeden, dan dat ons gemoed ons verborgen nepen van trouweloosheid gawe, en God daar het al aan hangt, en Wiens gunst ons beter dan het leven is, Zijn hart van ons zou aftrekken”. En De Cock besluit: „de vrede, die wij zoeken, is de vrede van Jeruzalem, die in zich behelst de oorlog tegen den duivel, de wereld en de zonde. Nooit gehege God, dat wij met haar of haar vrienden vrede zouden maken. Dit is, broeders, ons ongeveind oogmerk, dit ons eenvoudige pogen, in groote onvolmaaktheid, maar in oprechtheid en voor den Heere; hiertoe arbeiden wij, hierom worden wij gesmadigd.”

Toen hij begon met het optrekken van den toren (ter bescherming tegen de vijanden) had De Cock van tevoren de kosten berekend (Lucas 14:28—30).

VIJANDSCHAP.

Zoodra De Cock begon op te komen voor de gereformeerde leer, zette ook de vijandschap in: vuur, aangebazen uit de hel — waar immers maar iets in beweging komt dat van Christus is, daar tracht alle satanische macht den voortgang te stuiten.

De Cock vraagt met zijn kerkeraad inplaats van herstel van 't Ulrumsche kerkgebouw, vergroting daarvan, wat met 't oog op den grooten toeloop noodzakelijk was; de minister van eeredienst adviseert den koning, dit verzoek niet in te willigen; er zijn straks voor 634 leden 250 zitplaatsen, ze kunnen dus „ruime plaats” vinden; de bedoeling van requestanten is echter de kerk tot een verzamelaars te maken van hoorders uit andere gemeenten „doordien de predikant De Cock er zijn werk van maakt, om door zonderling en dweepachtig preeken de eenvoudige menschen uit andere dorpsgemeenten tot zich te lokken en van hun gewone leeraars af te trekken, hetwelk zijn ijdelheid bijzonder schijnt te vleien”.

Heeft De Cock de door hem opnieuw uitgegeven Besluiten der Dordtsche Synode den koning toegezonden, dan schrijft dezelfde minister in zijn „consideratie en advies” aan den koning, dat het oogmerk van den schrijver evident is, n.l. „om door dit klein boekje mede te werken tot vernieuwing der heillooze kerkwisten van de 17e eeuw, bijzonder om door deszelfs verspreiding onder de minst kundigen de zucht tot schoolsche harrewarrerien te verlevendigen”. Erger is, dat De Cock op hatelijke wijze zijn ambtsbroeders, „die met zijn steile begrippen niet instemmen, als valsche herders en leeraars zoekt ten toon te stellen. Overal straalt het doel door, wantrouwen te zaaien en de zucht tot verkettering op te wekken.”

De steller van dit laatste advies is waarschijnlijk de bekende Janssen geweest, de ontwerper van het anti-Christelijke Reglement van 1816, die in 1812 adviseerde, de remonstranten nog niet met de gereformeerden te vereenigen; naarmate immers de gereformeerden meer verlicht werden, zouden beiden elkan- der gemakkelijker vinden en de tijd zou komen, zoo profeteerde Janssen, dat de dogmatische verschillen in de protestantsche kerkgenootschappen geheel op den achtergrond zouden komen, zoodat allen: gereformeerden, remonstranten, lutherschen, dooperschen, zich zouden vereenigen.

't Is te begrijpen, dat deze man, tientallen jaren achtereen de ziel van 't geen op 't ministerie werd klaargemaakt en de hooggeschatte, zeer invloedrijke raadgever van de op elkaar volgende ministers, vóór alles „de rust” begeerde. Hoe ongestoord de rust verliep, des te meer kans, dat in korten tijd de dogmatische „vitterijen en kleingeestigheden, welke van geen belang zijn” tot het verleden zouden behoren. En daar komt nu een onruststoker als De Cock den liefelijken vrede verstoren en durft eischen, dat in de gereformeerde kerk de gereformeerde leer gehandhaafd wordt!

Te rechter tijd komt nu de regering de kerk te hulp om den strop te draaien, die aan De Cock's ambtelijk leven in de Herv. Kerk een einde moest maken. Het verloop is als volgt.

6 Nov. 1833 aanklacht bij 't classicaal bestuur, dat De Cock kinderen gedoopt had uit een andere gemeente. 8 Nov. buitengewone vergadering: de Voorzitter weet met de aanklacht geen raad: hij weet niet

De puberteitsperiode

In aansluiting aan de prae-puberteit begint de z.g. puberteitsperiode, de periode van de rijping.

Ook daarover wil ik graag eerst enkele algemeene dingen zeggen.

Het begin ervan is vrij scherp; alweer, niet héél scherp. Het eene kind gaat deze periode dan ook wat vroeger in dan het andere; ook afhankelijk hiervan, of het kind uit een sociaal goed of slecht milieu komt; of het in de stad of op het platteland opgroeit. Er blijken verder verschillen te zijn van ras; enz. enz.

Deze periode is verder een periode in het leven van uitermate groot belang. De sexuele rijping en het komen tot de voorloopige zelfbestemming, die ik reeds noemde, beide zaken, die in deze periode hun beslag krijgen, mogen voldoende zijn om van verder bewijs hiervan af te zien.

Ten slotte, en dat is eveneens zeer belangrijk: de jonge mensch is in deze periode nog — en zeer — beïnvloedbaar. Ten goede en ten kwade! Veel meer dan reeds vlak daarna.

Dit is met talloze gegevens te staven. Laat ik eerst Dr. Westerbeek van Eerten van het Rijks Opvoedings Gesticht „De Kruisberg” aan het woord laten. Deze schreef in 1938: „Binnen de grenzen van een erfelijke constitutie is de prognose van een misdadig kind, dat in de jaren tot aan de puberteit uit zijn omgeving wordt weggehaald, tamelijk goed. Geschiedt dit gedurende de puberteit, dan wordt de toekomstverwachting al minder goed; na de puberteit is deze bepaald slecht”. Dat wil dus zeggen: vóór het 10de à 12de levensjaar kunnen we het kind, natuurlijk binnen de grenzen van een

erfelijke constitutie (want aan die erfelijke constitutie is niets te veranderen), nog betrekkelijk goed naar onze hand zetten; maar hoe verder we van deze jaren naar het 20ste komen, hoe moeilijker dit gaat. En ná het 20ste levensjaar bereiken we niet eens veel meer.

Bij dit laatste denk ik aan Pred. 11 vs. 3: „en als de boom naar het zuiden of als hij naar het noorden valt, in de plaats waar de boom valt, daar zal hij wezen”.

Hieruit blijkt nu ineens het groote belang van de opvoeding vóór het 10de à 12de jaar!

Die dus hoofdzakelijk ligt in handen van de ouders. De opvoeding dus in het gezin!

Ontrouw in de opvoeding in deze allereerste periode van het leven wrekt zich dan ook vaak heel ernstig. Getrouwheid daarentegen laat dikwijls de grootste zegeningen zien. Juist in dit verband kan dus op de groote waarde van het gezin, waarin in alles nauwgezet naar het Woord des Heeren geleefd wordt, niet genoeg de nadruk gelegd worden.

Het gezin is en blijft één van de grondpeilers (en dan..... een hechte of een verrotte) van kerk en maatschappij.

Maar gelukkig is ook ná dit 10de à 12de levensjaar nog veel te bereiken. Vooral in de jaren, die vlak op deze volgen. Bij die jongens en meisjes dus, die we op onze knapen- en kleine-meisjesverenigingen zien.

Misschien zal een enkele opmerken: maar geldt dit ook voor normale kinderen? Want Dr. Westerbeek van Eerten had het over het misdadige kind met een allicht wat minderwaardigen erfelijken aanleg, dat „opgevoed” wordt in een slecht milieu. Daarom wil ik nu nog enkele feiten noemen, ontleend aan normale kinderen, met „normaal” erfelijken aanleg.

Baker en Traphagen publiceerden in 1935, dat karakterologische afwijkingen vaak verband houden met de atmosfeer in huis, met de soort genoegens van de

familie, met de idealen van het gezin. M.a.w. deze „milieu”-factoren zijn op dezen leeftijd nog sterk karaktervormend of ook karakterbedervend.

Waterink wijst erop, dat bij de jongens op het platteland, waar hen, gauwer dan in de stad, een verantwoordelijke taak op de schouders gelegd wordt, het wilsleven zich veel eerder ontwikkelt dan bij de stadsjongens. In de steden daarentegen, met de vele onderwijsinrichtingen, ontwikkelt het denken zich over het algemeen vroeger. En in kunstenaarskringen blijkt meermalen het gevoel vaak vroeg sterk op den voorgrond te treden.

Charlotte Bühler wijst in dit verband nog op een onderzoek, ingesteld aan één- en twee-eijige tweelingen. Zoodat U mogelijk niet allen bekend is, spreken we van twee-eijige tweelingen, wanneer een dubbele bevruchting heeft plaatsgevonden; in tegenstelling met hetgeen meest voorkomt, dat slechts één eicel bevrucht wordt, worden nu twee eicellen bevrucht, ieder door één zaadcel. Er ontstaan dus eigenlijk twee individuen, betrekkelijk los naast elkaar. Een één-eijige tweeling daarentegen ontstaat uit slechts één eicel, die zich direct na de bevruchting in twee helften splitst, die ieder uitgroeien tot één individu; tot één menschelijk wezen. Deze laatste hebben dus, zoodat wij dat noemen, volkomen dezelfde erfmassa; en als gevolg daarvan dezelfde erfelijke eigenschappen. Terwijl twee-eijige tweelingen meestal evenveel van elkaar verschillen als andere broertjes en zusjes — de één kan een jongen, de ander een meisje zijn; de één kan rood haar hebben en lichte oogen, de ander donker haar en donkere oogen; de één een wipneusje, de ander juist het omgekeerde, een havikaneus, enz. — daar gelijken één-eijige tweelingen sprekend op elkaar; ze zijn altijd van hetzelfde geslacht en gelijken uiterlijk zóó sprekend op elkaar, dat men bepaalde voorzorgsmaatregelen moet nemen (b.v. de één een rood bandje om de pols, de ander een groen) om ze niet met elkaar te ver-

of dit doopen toegelaten is of verboden. Een commissie benoemd ter informatie te Ulrum. 27 Nov. herhaling der klacht. Maar in 1820 had de synode op dergelijke klacht uitdrukkelijk geantwoord, dat zij „gedifficulteerd had (er zwaarigheid in vond) omtrent dit punt nadere bepalingen te maken”, welke uitspraak in 1824 en 1825 herhaald wordt. 3 Dec.: klacht, dat De Cock leerlingen aanneemt en onderwijst uit andere gemeenten. Maar ook hierover bestaat in de reglementen geen verbodsbepaling. Wat moest nu het (in groote meerderheid liberale) classicale bestuur van Middelstum doen? De Cock laten loopen? Maar dat ging toch niet aan?

De uitkomst daagt.

30 Nov. 1833 schrijft Janssen „vertrouwelijk” aan Damsté, praeses van de classis, dat hij gehoord heeft van De Cock's „Verdediging der ware gereformeerde leer”, waarin deze de predikanten Reddingius en Brouwer openlijk verklaart voor wolven, dieven enz. Mag dit straffeloos? Janssen heeft er met den minister over gesproken; deze meende, dat dit wel niet het geval zou zijn: „t is wel in volle mate „beroerte verweken in kerkelijke regimenten”. Nu, daarmee was Janssen 't eens. En hij vervolgt: „gedachten en systema's zijn tolvrij; het staat De Cock vrij, zijn mystieke paleologie (verouderde ideeën) uit te kramen, maar het lasteren en schelden van achtingswaardige ambtgenooten in het openbaar, het razen om oproer te stichten, behoort niet tot de mystiek, maar wel tot zedelijk wan gedrag”.

Ziezo, nu wilt Damsté dat hij rustig voort kon gaan: de regering was op zijn hand. Maar hoe? Op welke wijze De Cock „onschadelijk” te maken? Daarover vraagt hij aan Janssen 3 Dec. nederig „eenig onderdicht”. Deze durft het niet aan, zelfstandig advies uit te brengen: hij vraagt zijn „amicissime”, Donker Curtius, sinds 1825 president van de algemeene synode, om raad. Na bekomen antwoord schrijft Janssen aan Damsté: men moet De Cock ontbieden, vragen of hij de schrijver is van 't bewuste boekje, zoo hij toestemt, moet men hem de verdiende bestraffing voorhouden en de belofte afvergen, „zich voortaan van zoodanige stappen te onthouden”; weigert hij, dan kan zelfs afzetting volgen, in welk geval de zaak behoort overgebracht te worden naar 't provinciaal kerkbestuur.

Wat nu volgt, is bekend: 19 Dec. schorsing voor onbepaalde tijd met behoud van tractement; De Cock beroept zich op 't prov. kerkbestuur; vonnis: geschorst voor twee jaar met verlies van tractement en betaling der proceskosten; 29 Mei 1834 De Cock afgezet om 't schrijven van een voorrede in Klok's boekje over de gezangen; 22 Juni: De Cock in hooger beroep bij de synode; 16 Juli: de synode heft de afzetting op, geeft een half jaar om berouw en leedwezen te doen blyken, en om bij het prov. kerkbestuur plechtig te beloven zich stiptelijk te zullen gedragen naar al de bestaande kerkelijke reglementen en verordeningen; 2 Oct. 1834: De Cock voor 't prov. kerkbestuur. Elsch: teeken. Herhaaldelijk zegt De Cock leedwezen te willen betuigen over alles, waarvan men hem op grond van Gods Woord zou aantoonen, dat hij schuldig stond. Even zoo vaak antwoordt de praeses: geen pour-parler (geen onderhandeling). Teekenen. Ten slotte zegt De Cock: ik zal de reglementen gehoorzamen, voor zoover ze niet rechtstreeks inloopen tegen Gods Woord. Ook dit wordt niet toegestaan. 13 October

maakt De Cock met zijn kerkeraad en het meerendeel der gemeente zich vrij van het opgelegde menschenjuk.

POST TENEBRAS LUX.

Aldus hebben de neologen in kerk en staat, de tjevaars voor het nieuwe licht, den „paleoloog” De Cock, die vasthield aan de oude leer der waarheid en daarom gesmaad werd, wijl hij immers de klok meer dan twee eeuwen achteruit wilde zetten, aan kant gezet, uitgesloten, uitgeworpen. Wat was hij? Wel, schrijft Janssen aan Damsté, een brandstichter, en als iemand moed genoeg heeft brand in de kerk te stichten, moet men moed genoeg hebben, hem als brandstichter te behandelen — dezelfde beeldspraak, die men zich in 1944 veroorloofde tegenover de bezwaarden, die weigerden het vierde formulier van eenigheid te aanvaarden en zich te laten afdringen van het fundament der kerk.

Wat zag men niet?

Dat het Christus was, die vuur op de aarde, in de kerk, wierp.

Proeve dagen? Ja, voor het Herv. Kerkgenootschap. Blijde dagen voor den opbouw van Christus' kerk, voor de komst van Zijn Rijk.

't Is waar, er breken zware jaren aan voor De Cock en zijn gezin. En voor allen, die in de afscheidingsjaren verwardigd worden, zijn weg te gaan.

Brede omschrijving is overbodig — de feiten zijn bekend: voor De Cock verandering in de uitoefening zijner bediening; inkwartiering van militairen „die veel wreedheid betoonden”; voor rechtbank aan rechtbank gedaagd; wegens zijn laatste prediking (vanaf een bank) in Ulrum's kerkgebouw veroordeeld tot 3 maanden gevangenisstraf, 150 gulden boete en de proceskosten; tijdens deze gevangenisstraf moet zijn vrouw met de kinderen binnen 10 à 12 dagen de pastorie verlaten; eindelijk wordt haar alse verblijft te Ulrum ontzegd. In de afgescheiden kerken heeft De Cock opnieuw te strijden en lijdt hij zeer onder de verdeeldheden; in de noordelijke provincie trekt hij van de eene plaats naar de andere, overal opwekkend tot getrouwheid, hij spreekt soms twintig maal per week; hij leidt 30 studeerenden op tot den dienst des Woords, waarvan er aan 't eind zijns levens 27 in den dienst bevestigd zijn.

In acht jaar tijd is zijn lichaam gesloopt, zijn z'n krachten opgeteerd. Maar deze diepe weg was voor hem de weg des lichts. In de gevangenis komt hij tot zekerheid des geloofs; in zijn laatste ziekte zegt hij tot zijn vrouw: ik ben wel arm, maar ik ben rijk in mijn Borg Christus. En tot zijn ambtsbroeders: „beoogt toch niets anders dan de eere Gods, en de vreeze des Heeren zij in uw harten; wijkt geen stroobreed uit den weg, noch ter rechter, noch ter linkerzijde.” Nog op den dag der begrafenis, schrijft iemand, lag de vergenoegdheid op zijn beminlijk gelaat.

En nu, honderd jaar later?

De Heere heeft De Cock's gerechtigheid doen voortkomen als het licht, en zijn recht als den middag (Ps. 37: 6).

Het devies van het oude Genève was: „Post tenebras lux” — na duisternis licht!

P. D.

Nu, voor die oudste groep, die dus het meest intensief leefde in het midden van de vorige eeuw, was wel het meest typeerende de sterke band tusschen het meisje en het gezin; het meisje steunt geheel en al op het gezin! Bij de tusschen 1890 en 1906 geboren is die band aan het gezin slechts heel losjes meer aanwezig; hier vinden we herhaaldelijk al een duidelijk verzet tegen het gezin; een sterke animositeit tegenover de ouders. In de derde groep treedt het geestelijk element geheel en al op den achtergrond; de houding van deze meisjes is sterk realistisch gericht. Ze nemen een losse houding aan tegenover de ouders; ze hebben weinig of geen eerbied voor traditie; maar ze vertoonen een groote nuchterheid en onbevangeheid tegenover verdere menschelijke relaties. In deze laatste dagboeken zien we ook sterk naar voren komen de rol, die de jeugdgemeenschap in hun leven begint te spelen.

We zien dus, naar den tijd, waarin geleefd wordt, en naar de leerstellingen, zeden en gewoonten, die daarin gelden, een ander meisje zich ontwikkelen.

Altemaal bewijzen hiervan: hoe beïnvloedbaar, hoe vormbaar de mensch op den puberteitsleeftijd nog is.

Is de jonge mensch dezen puberteitsleeftijd eenmaal door, is hij 20 jaar geworden, dan heeft hij zijn voorloopige zelfbestemming gevonden. De jonge mensch is dan op een bepaald spoor gerangeerd. En, uitzonderingen daargelaten, zal hij in zijn verder leven, zijn weg op dat spoor vervolgen.

Nogmaals: waar de boom valt, daar zal hij wezen. Om dit beeld nog even vast te houden: bepaalde opvoeders gaan aan een bepaalde zijde door de opvoeding aan dezen „boom” kappen; ze doen dat intensief vóór het 14de jaar. Nu begint de boom langzaam aan over te hellen, afhankelijk van de plaats boven den wortel, waar men de inkeping gekapt heeft; in een bepaalde richting, door de ouders welbewust gekozen, of ook,

* * Weenen om verzegeling

Waarom weende de ziener op Patmos toch zoo erg, toen hij „zag”, dat niemand waardig (of bekwaam) gevonden was, om het boek, dat met zeven zegelen toegesloten was, te openen? Het staat er zoo uitdrukkelijk bij vermeld in Openb. 5: 4.

Wel, als eenmaal Gods hand in een „boek”, in zijn „boek”, geschreven heeft hetgeen haast geschieden moet, dan moet dat ook gebeuren.

Maar zal het gebeuren, dan dient dat boek te worden geopend. Dan kunnen de instrumenten, die God ervoor aangewezen heeft, de engelen b.v., die in de Openbaring van Johannes telkens optreden als voltrekkers van Gods gericht, als beschermers van de kerk, als voorlichters zijner profeten, als strijders tegen den draak, „hun gang gaan”.

Doch daartoe moet eerst dat boek geopend worden: het geheim moet worden prijsgegeven althans aan Gods knechten: wie hunner zou fantaseerend, eigenwillig te werk willen gaan?

Helaas, het boek is verzegeld.

En niemand onder al de creaturen is gemachtigd, en in staat, die zegelen open te breken. Toch zal dat moeten gebeuren, want de „zwijgende” God bedient Zich van „sprekende” boden. Zoolang dus dat boekje niet geopend wordt, is, om zoo te spreken, de historie in een „impasse”.

Aldus de — uiteraard — anthropomorfe voorstelling, eigenaardig voor het visioen.

Wij staan hier dus voor een andere vraag: wat betekent nu eigenlijk die figuur der verzegeling? Dat ze als „pijnlijk” ondervonden wordt (weshalve Johannes „weent”, ziende, dat niemand het boek mag of kan openen) is te verstaan; het is voor den ziener evident, dat van de besluiten Gods de realisering evenzeer noodig is als de verlossing eener zwangere; denk maar aan het motief van de „barnswieën” van elke nieuwe aera, en van den jongsten dag.

Nu komen we het antwoord op de gestelde vraag naderbij, als we denken aan het volgende:

Een boek tegen iemand „verzegelen” immers betekent niet maar: het onttrekken aan diens (intellectuele) kennis-neming, maar vooral: het onttrekken aan zijn (federatief-geïnteresseerd) in-de-dingen-van-het-boek-betrócken-zijn. Erin als medewetend medewerker mogen optreden, participant erin mogen zijn, dat is voortaan uitgesloten voor ieder, voor wien (of tegen wien) het boek, de rol, verzegeld is.

Van een „verzegeld” boek, een „toegesloten” rol, had — denk daar eens over na — reeds Jesaja gesproken. Hij had zijn „onderwijzing” (inhoud van de profetische „rol”) eerst aan den titulair koning van Davids Huis (en diens „ministers”, etc.) te verstaan gegeven: zou Jahwe iets willen verbergen?) voor Abraham (Gen. 18:7); of zou Hij Davids Huis willen uitsluiten van de coöperatie?) met den Heer, die David had verkoren als zijn medewetend-medewerker? Maar bij het toenmalige hoofd van Davids Huis, den zwakken Achaz, vond Jesaja geen gehoor; en toen werd hem bevolen: verzegel nu maar die rol (S¹).

Dat was dus een uitsluiting van de toenmalige regenten van Davids Huis, een uitsluiting van het als Godsvriend ook medewetend-medewerker van Jahwe zijn.

Zoo verzegelt God de rol niet alleen voor de heidenen, maar ook voor de valsche, de afvallige, de aan haar wezen ontzonken kerk.

¹) Vgl. B. Jacob, Das erste Buch der Tora, Genesis, Berlin, 1934, 404 (op Gen. 15, Philosophie d. Geschichte!, Mitwisser), 446/7, Amos 3².

²) Vgl. Bada Rigaux, L'Antéchrist, Gembloux-Paris, 1932, 82: A l'époque des révélation messianiques, sous Achaz, envisageant la grande crise spirituelle, Isaie associe à Jahvé un coöperateur qui n'est plus un roi ordinaire, si grand soit-il, (Jes. 8², 10, 8²², 9⁸, 9⁶).

door hen aan het „toeval” overgelaten, gaat hij vallen. Met 17, 18, 19 jaar ligt hij op den grond. En..... „waar hij gevallen is, daar zal hij ook verder wezen.”

Natuurlijk heeft ook ná het 20ste jaar nog ontwikkeling plaats. Een mensch is aan het eind van den puberteitsleeftijd niet „volleerd”. Hij ontplooit zich verder; alleen maar, de richting, waarin dit geschiedt, wordt in het overgrote deel der gevallen vastgelegd in de tweede helft van de puberteitsperiode.

Reeds uit deze summiere gegevens zien we, hoe belangrijk het is, dat de gereformeerde jeugdbeweging arbeidt in dezelfde richting, als waarin de opvoeding in het gereformeerde gezin begonnen is en waarin zij voortgezet wordt.

Het werkt niet minder dan funest, om maar een paar voorbeelden te noemen, wanneer vader en moeder thuis betreffende de kerk met het opgroeiende kind spreken in getrouwheid aan de geloofsbelijdenis; en.... een leidster of leider van een jeugdvereniging zou daar propaganda gaan voeren voor de pluriformiteitstheorie der kerk en voor de moderne oecumenicitet! Of, in het gezin wordt sterk gewaarschuwd tegen den bioscoop; maar op de jeugdvereniging zou gezegd worden, dat de christelijke filmactie nog zoo gek niet is en dat het telkens eens gaan bekijken van een „goede film” niet af te keuren is.

Het is dan ook voor onze jongens en meisjes van meer dan eminent belang, dat ouders en jeugdleiders, dat wij allen, in alles ons gaan laten leiden door de Heilige Schrift; en dat wij niet particuliere meeningen en gedragingen, die met de Schrift in de hand, niet eerlijk en oprecht te verdedigen en vol te houden zijn, toch maar blijven vasthouden en propageeren.

* P. JASPERSE.